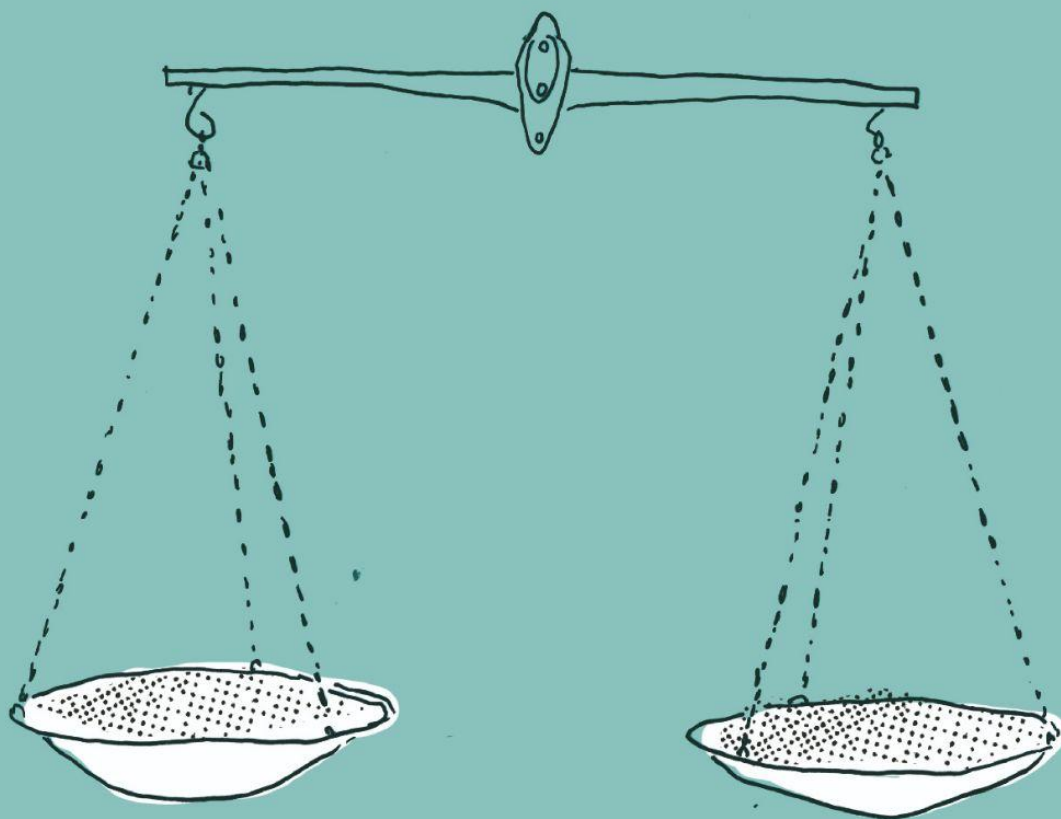

KONSULTACJE SPOŁECZNE

POWIEDZ NAM, JAK...

JAKI BĘDZIE RÓWNOŚCIOWY
PLAN DZIAŁAŃ WROCŁAWIA?

RAPORT

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
Jaki był kontekst konsultacji?	3
Co było przedmiotem konsultacji?	4
PRZEBIEG KONSULTACJI	5
Podsumowanie e-spotkania	5
Podsumowanie spotkań stolikowych	5
Podsumowanie e-formularza	6
ZESTAWIENIE OPINII	7
Opinie dotyczące celu 1: Promowanie zasad równego traktowania, równości płci i niedyskryminacji	7
Opinie dotyczące celu 2: Promowanie równego udziału kobiet i mężczyzn w reprezentacji politycznej, życiu publicznym i działaniach obywatelskich	12
Opinie dotyczące celu 3: Wsparcie pracodawców w obszarze zarządzania różnorodnością w miejscu pracy	17
Opinie dotyczące celu 4: Przeciwdziałanie wszelkim formom przemocy ze względu na płeć	19
Opinie dotyczące celu 5: Uwzględnianie potrzeb kobiet i mężczyzn w różnych obszarach życia: zdrowie, kultura, sport, pomoc społeczna, etc.	23
Opinie dotyczące celu 6: Rozwój społeczeństwa otwartego na różnorodność i budowanie kultury włączenia społecznego	27
Opinie ogólne	31
PODSUMOWANIE	37
Konkluzje	37
Co się zmieniło dzięki konsultacjom?	38
Refleksja inicjatorów konsultacji	38
INFORMACJA O REALIZATORACH	40

WPROWADZENIE

Jaki był kontekst konsultacji?

Równościowy plan działania na lata 2024–2026 jest zestawem konkretnych działań, których celem jest promowanie zasad równości płci w życiu publicznym na poziomie lokalnym. Plan obejmuje różnorodne aspekty związane z tematem równości kobiet i mężczyzn:

- życie publiczne (w tym aktywność polityczna i obywatelska),
- edukacja antydyskryminacyjna,
- zarządzanie różnorodnością w miejscu pracy,
- przeciwdziałanie przemocy ze względu na płeć,
- uwzględnienie różnorodnych potrzeb kobiet i mężczyzn w różnych obszarach życia,
- budowanie społeczeństwa otwartego na różnorodność.

Opracowanie tego dokumentu we Wrocławiu wynika z podpisania w marcu 2022 roku przez Prezydenta Wrocławia Europejskiej karty równości kobiet i mężczyzn w życiu lokalnym. Podpisanie Karty wiąże się z obowiązkiem opracowania Równościowego planu działania, w którym określa się priorytety i działania, jakie miasto chce podjąć w temacie równości płci.

Wdrożenie Planu oznacza, że podpisanie Karty jest nie tylko deklaracją, ale również zobowiązaniem do podjęcia realnych i konkretnych działań na rzecz równości płci w życiu lokalnym.

Wrocławski Plan ma sześć celów:

1. Promowanie zasad równego traktowania, równości płci i niedyskryminacji.
2. Promowanie równego udziału kobiet i mężczyzn w reprezentacji politycznej, życiu publicznym i działaniach obywatelskich.
3. Wsparcie pracodawców w obszarze zarządzania różnorodnością w miejscu pracy.
4. Przeciwdziałanie wszelkim formom przemocy ze względu na płeć.
5. Uwzględnienie potrzeb kobiet i mężczyzn w różnych obszarach życia: zdrowie, sport, pomoc społeczna, etc.
6. Rozwój społeczeństwa otwartego na różnorodność i budowanie kultury włączenia społecznego.

Co było przedmiotem konsultacji?

Podczas konsultacji omówione zostały zaproponowane działania oraz oceniono, które z nich są priorytetowe. Istotne było również poznanie nowych propozycji działań ze strony uczestników i uczestniczek konsultacji oraz zwrócenie uwagi na dodatkowe aspekty związane z wdrażaniem Równościowego planu działania. Celem konsultacji było zebranie opinii wrocławian i wrocławianek na temat Równościowego planu działania Wrocławia.

PRZEBIEG KONSULTACJI

- E-FORMULARZ OPINII | 20.02–12.03.2024 r., dostępny na stronie konsultacji
- E-SPOTKANIE | 27.02.2024 r., godz. 17.30–19.00, platforma internetowa Zoom
- SPOTKANIE STOLIKOWE | 29.02.2024, godz. 17.30, ODLOT. Strefa Partycypacji, ul. Piłsudskiego 34
- SPOTKANIE STOLIKOWE | 5.03.2024, godz. 10.00, ODLOT. Strefa Partycypacji, ul. Piłsudskiego 34

Podsumowanie e-spotkania

Spotkanie online odbyło się na platformie ZOOM 27 lutego 2024 roku w godzinach 17.30–19.00. Spotkanie poprowadzili przedstawiciele Fundacji na Rzecz Studiów Europejskich, merytoryczną część spotkania przedstawiły Alina Szeptycka (Pełnomocniczka Prezydenta Wrocławia ds. równego traktowania) i Marta Trawińska (współautorka planu). Uczestnicy i uczestniczki, pomimo niskiej frekwencji, aktywnie brali udział w dyskusji, co pozwoliło na zebranie wielu opinii dotyczących Równościowego planu działań Wrocławia. W spotkaniu uczestniczyły 2 osoby. Notatka ze spotkania stanowi załącznik nr 1 do raportu.

Podsumowanie spotkań stolikowych

Spotkania stolikowe odbyły się 29 lutego oraz 5 marca 2024 roku w Odlocie. Strefie Partycypacji przy ul. Piłsudskiego 34 we Wrocławiu. Wydarzenia odbyły się o różnych porach, aby możliwie jak najwięcej zainteresowanych osób mogło w nich uczestniczyć. Oba spotkania prowadzili przedstawiciele Fundacji na

Rzecz Studiów Europejskich (FEPS). Na spotkaniu obecna była Pełnomocniczka Prezydenta Wrocławia ds. równego traktowania Alina Szeptycka oraz współautorka równościowego planu działania Wrocławia Marta Trawińska. Uczestnicy i uczestniczki konsultacji omówili zaproponowane w dokumencie działania, zgłaszali opinie oraz nowe propozycje. Zwrócono uwagę na wiele wątków, które wymagały szerszej dyskusji. Osoby biorące udział w spotkaniu zostały poinformowane o możliwości podzielenia się opiniami nie tylko w czasie spotkania, ale też za pomocą e-formularza opinii dostępnego przez cały czas trwania konsultacji [na stronie internetowej](#). W spotkaniach uczestniczyło w sumie 14 osób. Notatki ze spotkań stanowią załącznik nr 2 oraz 3 do raportu.

Podsumowanie e-formularza

Formularz opinii był dostępny na stronie internetowej konsultacji w okresie od 20 lutego do 12 marca 2024 roku. Znalazła się w nim prośba o wyrażenie swojej opinii dotyczącej konsultowanej treści Równościowego planu działań Wrocławia.

Za pośrednictwem e-formularza przekazano 15 opinii – zostały one zawarte w załączniku nr 4 do niniejszego raportu.

Bardzo dziękujemy wszystkim mieszkankom i mieszkańcom za udział w konsultacjach. Wasz głos jest ważny!

ZESTAWIENIE OPINII

W tabeli poniżej ujęto wszystkie opinie (połączone; bez względu na to, czy dany głos pojawił się jeden raz czy wielokrotnie), po to, by każda opinia mogła zostać wyjaśniona przez autorki dokumentu – by każdy głos został usłyszany.

Opinie dotyczące celu 1: Promowanie zasad równego traktowania, równości płci i niedyskryminacji

I.p.	Opinia	Odpowiedź Pełnomocniczki Prezydenta Wrocławia ds. równego traktowania
1	Kwestia równości płciowej w zarządach instytucji – jak ją można zapewnić unikając jednocześnie sztucznych proporcji? Kwestie merytoryczne też ważne.	Opinia uwzględniona
2	Powinna zostać poruszona kwestia toalet neutralnych płciowo (dawniej zwane koedukacyjnymi) w miejscach publicznych.	Opinia uwzględniona
3	Potrzeba szerokiej promocji wrocławskiego telefonu zaufania dla osób potrzebujących pomocy.	Opinia uwzględniona

4	Potrzeba działań pokazujących obecność kobiet w historii miasta (pomoc dla nauczycieli, działania w muzeach itd).	Opinia uwzględniona
5	Należy wspierać nauczycieli i nauczycielki do uczenia, ale i do reagowania w przypadku sytuacji przemocowych.	Opinia uwzględniona
6	Edukacja powinna mieć wymiar praktyczny, a nie tylko teoretyczny, bo to jest nieatrakcyjne. Spotkania – świadectwa z realnymi osobami, a nie teoretykami.	Opinia uwzględniona
7	Do grup wymienionych należy dopisać osoby neuroróżnorodne.	Opinia uwzględniona
8	Odnosi się wrażenie, że balans jest przesunięty w stronę wsparcia jedynie kobiet – to szczególnie ważne w języku.	Opinia nieuwzględniona Działania w celu 1 są skierowane zarówno do kobiet, jak i mężczyzn. Kobiety nie są tutaj wskazane jako szczególna grupa docelowa. Cel 1 obejmuje różnorodne działania edukacyjne nt. równego traktowania, równości płci i niedyskryminacji, a płeć jest jedną z przesłanek, do której będą się odnosić treści tych działań.

9	Samorzecznictwo – postulat, aby szkolenia były prowadzone przez osoby z danej grupy.	Opinia uwzględniona
10	Współpraca z biznesem: odwiedzanie miejsc pracy gdzie są działania równościowe w praktyce lub to biznes przychodzi do szkoły i jednostek miejskich i w ramach wolontariatu opowiada jak działają równościowo w życiu dorosłym.	Wyjaśnienie Dziękujemy za tę ciekawą propozycję. Plan zakłada współpracę z biznesem. Niniejsza propozycja jest przykładem bardzo konkretnego programu współpracy. Decyzja o ewentualnym wdrożeniu takiego programu będzie podjęta przy opracowywaniu bardziej szczegółowych planów rocznych.
11	Procedury i szkolenia dla nauczycieli, aby działania równościowe były systemowe.	Opinia uwzględniona
12	Stworzenie ogólnodostępnego protokołu dla szkół, kroki postępowania razem z niezbędnymi kontaktami do osób lub placówek: co robić gdy w szkole mamy dziecko lub nastolatka w kryzysie zdrowia psychicznego, transpłciowe itd.	Opinia uwzględniona
13	Samorząd powinien być liderem w promowaniu równości, miasto	Opinia uwzględniona

	ma wpływ na szkoły, spółki miejskie czy placówki samorządowe i mógłby już tam oswajać z różnorodnością.	
14	Zwrócenie uwagi również na mikro dyskryminacje, mikro agresje oraz język nienawiści. Małe przejawy braku akceptacji z czasem eskalują.	Opinia uwzględniona
15	Wsparcie organizacji, które działają w dziedzinie edukacji, aby miały zasoby, by prowadzić szkolenia w sposób ciągły.	Opinia nieuwzględniona Opinia poza zakresem przedmiotowym Planu. Kwestie współpracy UM z organizacjami pozarządowymi reguluje m.in. Program współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi.
16	Powinny zostać stworzone standardy reagowania na przeróżne sytuacje, aby zdjąć z nauczycieli odpowiedzialność i kolejne obowiązki, tak by szkoły wiedziały od razu gdzie mogą się zgłosić, żeby nauczyciele nie musieli szukać sami gdzie znajdą pomoc.	Opinia uwzględniona

17	Projektowanie przestrzeni publicznych z wrażliwością na różnorodność i potrzeby osób w różnym wieku, płci itd.	Opinia częściowo uwzględniona Część działań uwzględnionych w Planie zakłada projektowanie wrażliwe na różnorodność i potrzeby różnych grup. Jednak niniejsza propozycja odnosi się do wizji całościowych, kompleksowych rozwiązań. Niniejszy Plan nie obejmuje tak szerokich kwestii jak polityka projektowania przestrzeni publicznych uwzględniających potrzeby wszystkich grup społecznych. Plan podejmuje te kwestie w wybranych obszarach.
18	Kontynuacja partycypacji z zakresu równości, np. spacer z kobietami, matkami, ojcami, mężczyznami, z osobami z niepełnosprawnościami, młodzieżą i rozmowa o ich potrzebach względem przestrzeni.	Opinia uwzględniona
19	Najważniejsza jest wielopoziomowa edukacja, nie tylko w placówkach szkolnych, ale także innych miejscach, takich jak np. Kluby Seniora, CAL-e, kluby	Opinia uwzględniona

	sportowe itd.	
--	---------------	--

Opinie dotyczące celu 2: Promowanie równego udziału kobiet i mężczyzn w reprezentacji politycznej, życiu publicznym i działaniach obywatelskich

I.p.	Treść opinii	Odpowiedź Pełnomocniczki Prezydenta Wrocławia ds. równego traktowania
1	Promocja powinna zawierać informację o korzyściach z równego traktowania dla poszczególnych grup.	Opinia uwzględniona
2	Kampanie informacyjne powinny zawierać instrukcję, np. co należy zrobić by zostać radną lub radnym.	Opinia uwzględniona
3	Wprowadzenie mentoringu dla osób chcących zaangażować się lub spotkania (np. z osobami, które już się zaangażowały).	Opinia uwzględniona
4	Wyróżnienie Wrocławianka Roku powinna być bardziej prestiżowa, by nie było to traktowane jako "nagroda pocieszenia".	Opinia nieuwzględniona Nie uwzględniono. Postulat poza zakresem przedmiotowym Planu.
5	Warto wspierać kobiety w przekonaniu o własnej wartości i	Opinia uwzględniona

	podejmowaniu ryzyka w funkcjonowaniu w życiu publicznym.	
6	Reprezentacja prelegentów i prelegentek w wydarzeniach organizowanych i finansowanych przez Miasto (można wprowadzić taką rekomendację w regulaminach konkursów w warunkach organizacji działań).	Opinia uwzględniona
7	Unifikacja płci; obecnie w biznesie są głównie mężczyźni, a w działaniach społecznych przede wszystkim kobiety.	Opinia uwzględniona
8	Działania wspierające mężczyzn w byciu aktywnym w sektorach, gdzie obecnie jest ich mało.	Opinia uwzględniona
9	Co do działania 4 ("Organizowanie wydarzeń promujących aktywność kobiet w życiu publicznym i społecznym, m.in. plebiscyt Wrocławianka Roku, kampania społeczna Wrocławianki"): Rozumiem oczywiście zasadność celu równego udziału kobiet i mężczyzn. Jednakże odchył w	Opinia nieuwzględniona Na tym etapie taka decyzja nie może zostać podjęta, ponieważ konkurs organizowany jest przez Wrocławską Radę Kobiet, która autonomicznie ustala regulamin konkursu. Nie ma podstaw prawnych, by móc za pomocą Planu ingerować w regulamin konkursu organizowanego przez

	drugą stronę w postaci imprez i działań odwołujących się tylko do jednej płci nie do końca łączy mi się z równym traktowaniem. Nie mówię nie kampanii społecznej Wrocławnianka, ani plebiscytowi Wrocławnianka Roku. Ale gdyby np. w plebiscycie nagradzać też nagrodą specjalną jednego mężczyznę w roku, który wyróżnia się na tle działań sprzyjających równemu traktowaniu, to by lepiej wskazywało na chęć promowania równego udziału.	Wrocławską Radę Kobiet.
10	1. Co wg. twórców dokumentu oznacza „równowaga płci”? Co wg. twórców dokumentu oznacza „monitorowanie reprezentacji kobiet i mężczyzn w kadrze zarządzającej”? Na czym ten proces ma polegać? Jakie będą przyjęte wskaźniki dla wspomnianej równowagi; kto je ułoży i wg. jakich założeń? Kto będzie ów monitoring prowadził? Jakie będą sposoby osiągnięcia wskaźników? Czy monitorowanie równego udziału kobiet i mężczyzn w reprezentacji	Wyjaśnienie Plan opiera się na zagadnieniach, definicjach, ujęciach zawartych w Europejskiej Karcie Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym: https://www.ccre.org/img/uploads/piecesjointe/filename/charte_egalite_pl.pdf Plan ma charakter dokumentu ogólnego wyznaczającego ogólne priorytety, cele i działania. Natomiast na każdy rok obowiązywania Planu opracowane zostaną roczne plany

	politycznej, życiu publicznym i działaniach obywatelskich będzie się odbywało w ramach procesu administracyjnego? Czy od decyzji będzie można się odwołać? Jeśli tak – do kogo? Jeśli nie – dlaczego? Plan powinien uwzględnić i rozwinąć wszystkie wspomniane zagadnienia, jeśli ma być rzetelnym dokumentem, a nie luźnym zlepkiem ogólnych sformułowań, które będzie można dowolnie i arbitralnie stosować.	działania, w których uwzględnione będą konkretne działania oraz jednostki odpowiedzialne za ich realizację. To na tym etapie zostaną opracowane szczegóły metodologiczne monitoringu, jednostki odpowiedzialnej za jego przeprowadzenie oraz sposób raportowania.
11	Czy autorzy dokumentu zakładają dążenie do równoważnej reprezentacji płci na wszystkich stanowiskach i każdym miejscu pracy? Jeśli nie – dlaczego? Czy Gmina, w obrębie swoich kompetencji (lobbing, deklaracje, edukacja itp), podejmie działania na rzecz wyrównania wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn? Jeśli tak; w jakiej formie? Jeśli nie – dlaczego? Czy planowane są działania informacyjne lub edukacyjne o potrzebie zrównania wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn? Jeśli nie – dlaczego?	Wyjaśnienie Chodzi o stanowiska wyższego szczebla w urzędzie miejskim, jednostkach organizacyjnych i spółkach miejskich. Zrównanie wieku emerytalnego nie znajduje się w gestii samorządu lokalnego.

12	Dlaczego w dokumencie wskazywane są wydarzenia promujące aktywność kobiet, a nie zakłada się organizacji wydarzeń promujących aktywność mężczyzn? Czy mężczyźni takich wydarzeń nie potrzebują? Czy na takie wydarzenia nie zasługują? Czy w dokumencie równościowym nie powinny takie działania zostać uwzględnione? Mężczyźni to połowa osób płacących podatki; dlaczego publiczne pieniądze przeznaczone na promocję danej płci nie są wydawane na promocję aktywności mężczyzn? Dlaczego nie istnieje plebiscyt Wrocławianina Roku? Dlaczego nie istnieje męska kampania społeczna „Wrocławianie”? Kto decyduje o uruchomieniu jednej, kobiecej kampanii, i nie zorganizowaniu drugiej kampanii, poświęconej mężczyznom? W oparciu o jakie dane lub wskaźniki? Plan powinien uwzględniać wspomniane powyżej zagadnienia.	Wyjaśnienie Cel 2. zakłada promowanie równego udziału kobiet i mężczyzn w reprezentacji politycznej, życiu publicznym i działaniach obywatelskich. Dostępne badania, statystyki i analizy wskazują, że kobiety są niedoreprezentowane w życiu publicznym i politycznym. Żeby zwiększyć i finalnie wyrównać udział kobiet i mężczyzn w życiu publicznym, wskazane są działania mające na celu zwiększenie reprezentacji kobiet i kilka takich działań zostało uwzględnionych w Planie.
----	---	--

Opinie dotyczące celu 3: Wsparcie pracodawców w obszarze zarządzania różnorodnością w miejscu pracy

I.p.	Treść opinii	Odpowiedź Pełnomocniczki Prezydenta Wrocławia ds. równego traktowania
1	Konferencje i wydarzenia warto organizować u pracodawców – będzie to efektywniejsze.	Opinia uwzględniona
2	Postulat, by stosować nazwę urlop ojcowski, a nie tacierzyński.	Opinia uwzględniona
3	Kwestię urlopów rodzicielskich należy promować również z pracodawcami, a nie tylko z pracownikami.	Opinia uwzględniona
4	Dotyczy punktu 3 ("Prowadzenie kampanii mających na celu zwiększenie świadomości na temat wyzwań związanych z równoważeniem pracy i opieki, szczególnie wśród kobiet 50+"): warto mówić nie tylko o wyzwaniach, ale również o korzyściach z danego rozwiązania.	Opinia uwzględniona
5	Dotyczy punktu 4 ("Wdrażanie Planu równości płci w Urzędzie Miejskim Wrocławia,	Opinia uwzględniona

	wprowadzonego zarządzeniem Prezydenta Wrocławia z dnia 5.10.2023 r., w tym rozwijanie systemu przeciwdziałania zjawiskom niepożądanym w miejscu pracy (dyskryminacji, molestowania, molestowania seksualnego, mobbingu)”: warto podawać przykłady dotyczące nie tylko kobiet, ale i mężczyzn.	
6	Warto uwzględnić w tym obszarze związki zawodowe, jako narzędzie dotarcia do pracowników.	Opinia uwzględniona
7	Wsparcie pracodawców (cel 3), bo praca jest źródłem mnóstwa nadużyć i nienazwanej przemocy oraz edukacja nauczycieli i wychowawców. Oni kształtują sposób myślenia uczniów (o sobie i innych) nie tylko przez to, co mówią "trzeba każdego szanować" itp., ale przede wszystkim poprzez to jak traktują innych (a tu mnóstwo jest stereotypów: uczeń piątkowy, trójkowy, z patologicznej rodziny, cyganka, uczennica w trakcie tranzykcji, dwóch chłopców w klasie trzymających się za ręce,	Opinia uwzględniona

	muzułmanin, Ukrainiec, ten, dziecko z problemami, zdolny ale leniwy). Poza tym są to osoby, wobec których inni są w pewien sposób zależni. A zależność łączy się bardzo ze zjawiskiem przemocy.	
--	---	--

Opinie dotyczące celu 4: Przeciwdziałanie wszelkim formom przemocy ze względu na płeć

I.p.	Treść opinii	Odpowiedź Pełnomocniczki Prezydenta Wrocławia ds. równego traktowania
1	Należy odejść od podejścia, według którego to kobiety należy uczyć samoobrony, a mężczyzn samokontroli. Takie adresowanie sprawy jest stereotypowe – zarówno pod względem językowym, jak i filozofii działania.	Opinia uwzględniona
2	W miarę możliwości zajęcia antyprzemocowe należy organizować w grupach łączonych.	Opinia uwzględniona
3	Do planowanych działań należy włączać organizacje zajmujące się	Opinia uwzględniona

	danym zagadnieniem.	
4	Postulat, by w kampaniach informacyjnych pokazywać dobre przykłady zamiast złych (np. mniej pokazywanie czym jest przemoc, bardziej pokazywanie jak budować dobre relacje).	Opinia uwzględniona
5	Dlaczego dokument propaguje stereotypową i stygmatyzującą opinię, iż „przemoc związana z płcią, nieproporcjonalnie dotyczy kobiet”? Proszę podać źródło tych ustaleń. Czy autorzy dokumentu zamierzają zmierzyć się z przemocą symboliczną lub emocjonalną, której adresatami są także mężczyźni? Czy autorzy dokumentu znają literaturę przedmiotu w zakresie przemocy względem mężczyzn? (ang. „domestic violence against men”) jako przykłady i punkt odniesienia: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7658679, https://www.researchgate.net/publication/232502390_Psychological_Effects_of_Partner_Abuse_Against_Men_A_Neglected_Research_Area) Czy państwo zamierzają	Wyjaśnienie Przytoczone zdanie nie jest stereotypową opinią, ma odzwierciedlenie w faktach. Istnieje szereg danych krajowych, europejskich i światowych potwierdzających, że kobiety doświadczają w większym stopniu przemocy (fizycznej, psychicznej, ekonomicznej) niż mężczyźni. https://www.gov.pl/web/rodzina/sprawozdanie-z-realizacji-krajowego-programu-przeciwdzialania-przemocy-w-rodzinie-za-rok-2022 Ze sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wynika, że w 2022 roku procedurę „Niebieskiej Karty” wszczęto 83 196 razy. W 2022 r. liczba osób, co do których istnieje

	uwzględnić te zagadnienie w dokumencie? To powinno zostać uwzględnione w dokumencie, który ma być równościowym planem na działania podejmowane przez Gminę. Jeżeli nie zostanie to uwzględnione – na jakiej podstawie twórcy dokumentu odmawiają uwzględnienia w równościowym dokumencie ustaleń z zakresu literatury przedmiotu dotyczącego przemocy jakiej doświadczają przedstawiciele jednej z płci?	podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie wyniosła 71 631 osób. Podobnie jak w latach ubiegłych, największą grupę osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie stanowiły kobiety (51 935 osób), co stanowiło 72,50% ogółu osób dotkniętych przemocą w rodzinie. W dalszej kolejności pozostają osoby małoletnie – 10 982 osoby (15,33% ogółu) oraz mężczyźni – 8 714 osób (12,17% ogółu).
6	Wszystkie działania wspomagające ofiary przemocy w usamodzielnieniu się, niezależnie od płci. Mieszkanie, pożywienie i praca to podstawa.	Wyjaśnienie Program adresowany jest uniwersalnie i dostosowuje kierunki działania zależnie od potrzeb. Dostępne badania pokazują, że ofiarami przemocy są przede wszystkim kobiety, dlatego do nich w pierwszej kolejności kierowane jest wsparcie.
7	„Warsztaty samoobrony i asertywności dla kobiet i dziewcząt, warsztaty	Opinia uwzględniona Po konsultacjach społecznych została podjęta decyzja, by

antyprzemocowe dla chłopców jako stały miejski projekt realizowany przez organizacje pozarządowe”; w oparciu o jakie badania i wskaźniki autorzy dokumentu zdecydowali się na taki dobór działań? Czy autorzy dokumentu zamierzają uwzględnić działania adresujące problem przemocy; zwłaszcza symbolicznej i emocjonalnej kobiet (w tym dziewcząt) względem mężczyzn (w tym chłopców)? Warsztaty antyprzemocowe dla kobiet i dziewcząt których tematem byłaby przemoc symboliczna, emocjonalna, domowa kobiet względem mężczyzn oraz warsztaty dla mężczyzn z radzenia sobie z tą przemocą powinny znaleźć się w równościowym planie miasta.	wszystkie osoby objąć tymi samymi działaniami edukacyjnymi (asertywność i przeciwdziałanie przemocy) i nie różnicować ich ze względu na płeć.
--	--

Opinie dotyczące celu 5: Uwzględnianie potrzeb kobiet i mężczyzn w różnych obszarach życia: zdrowie, kultura, sport, pomoc społeczna, etc.

l.p.	Treść opinii	Odpowiedź Pełnomocniczki Prezydenta Wrocławia ds. równego traktowania
1	Warto zbierać dane dotyczące przyznawania opieki nad dziećmi po rozwodach.	Wyjaśnienie Te dane znajdują się w statystykach sądowych.
2	Dotyczy punktu 5 ("Zapewnienie ogólnodostępnych pokoi do karmienia piersią i zaopatrzonych w przewijaki do przewijania dzieci w instytucjach publicznych."): dopisać utrzymanie tych toalet w odpowiednim stanie.	Opinia uwzględniona
3	Dotyczy punktu 8 ("Uwrażliwienie pracowników i pracownic opieki zdrowotnej i pomocy społecznej na potrzeby grup narażonych na wykluczenie oraz grup mniejszościowych (np. osób z niepełnosprawnościami, starszych, LGBTQ+, w kryzysie bezdomności, o niskim statusie materialnym)"): uwzględnić również	Opinia uwzględniona

	pracodawców.	
4	Dotyczy punktu 8 ("Uwrażliwienie pracowników i pracownic opieki zdrowotnej i pomocy społecznej na potrzeby grup narażonych na wykluczenie oraz grup mniejszościowych (np. osób z niepełnosprawnościami, starszych, LGBTQ+, w kryzysie bezdomności, o niskim statusie materialnym)."): należy zdiagnozować potrzeby w tym obszarze.	Opinia uwzględniona
5	Dopisać działanie dotyczące wykluczenia i tabu dotyczącego zdrowia psychicznego mężczyzn.	Opinia uwzględniona
6	Artykuł 18 – Wykluczenie społeczne. "Potrzeby muszą być uwzględnione przy zapewnieniu dostępności do usług medycznych, opieki i świadczeń socjalnych, aktywności kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej." Miasto Wrocław nie dokonało rewaloryzacji stawek opłat za usługi opiekuńcze MOPS, które zapewniają osobom w podeszłym wieku oraz osobom niepełnosprawnym integrację i	Opinia nieuwzględniona Opinia poza zakresem przedmiotowym Planu – kwestie rewaloryzacji stawek obowiązujących w MOPS nie są przedmiotem tego Planu.

	równouprawnienie w życiu miasta. Stawki graniczne dochodów do ustalenia odpłatności pozostają niezmiennione, co po podwyżkach inflacyjnych rent i emerytur spowodowały niemożliwość skorzystania z usług opiekuńczych z programu MOPS. Analiza zapotrzebowań wskazuje, że osoby, które jeszcze 2–3 lata temu korzystały z codziennej pomocy (zakupy, sprząatanie, opieka higieniczna, wyjście do lekarza i na spacer, do urzędu, itd., a co najważniejsze rozmowa z opiekunem) w wymiarze 3–4 godzin przez 4–5 dni w tygodniu obecnie zmuszone zostały do zmiany umów opiekuńczych do wymiaru 1–2 razy w tygodniu i max 2 godzin. Jest to ewidentny przykład wykluczenia społecznego.	
7	Natychmiastowa zmiana granic dochodów do określenia stawek odpłatności za usługi opiekuńcze.	Opinia nieuwzględniona Opinia poza zakresem przedmiotowym Planu.
8	Potrzebna jest większa pomoc psychologiczna dla mężczyzn –	Opinia uwzględniona

	popołniają 8x częściej samobójstwo niż kobiety. Potrzebna jest większa pomoc dla mężczyzn w kryzysie bezdomności – stanowią 75% bezdomnych.	
9	Utworzenie, zgodnie z Konwencją Genewską, Punktu pomocy dla kobiet po gwałcie.	Opinia uwzględniona
10	Przeciwdziałanie tabu dotyczącemu polucji (zmażów nocnych) oraz niekontrolowanego wzwodu u chłopców poprzez działania edukacyjne we wrocławskich szkołach. Wydaje się, że obecnie jest to temat tabu nie mniej ważny niż kwestia menstruacji u dziewczynek.	Wyjaśnienie Uwzględnione w programie edukacji seksualnej.
11	Działania w obszarze sportu – miasto za bardzo koncentruje się na męskiej piłce nożnej oraz żużlu, w którym również nie ma kobiet.	Opinia uwzględniona
12	Aby przeciwdziałać wykluczeniu osób w kryzysie bezdomności najbardziej skuteczną formą pomocy byłoby zwiększenie dostępności publicznych	Opinia nieuwzględniona Postulat poza zakresem przedmiotowym Planu.

	pryszniców. Takie osoby najczęściej są wykluczone i poniżone przez brak higieny.	
13	Wprowadzenie w instytucjach podlegających miastu (urzędy, domy kultury, teatry, CAL-e) itd ogólnodostępnych miejsc z przewijakiem dla osób dorosłych zapieluchowanych.	Opinia uwzględniona

Opinie dotyczące celu 6: Rozwój społeczeństwa otwartego na różnorodność i budowanie kultury włączenia społecznego

I.p.	Treść opinii	Odpowiedź Pełnomocniczki Prezydenta Wrocławia ds. równego traktowania
1	Dopisać zwiększenie reprezentacji władz miasta i Urzędu Miejskiego Wrocławia w marszu równości.	Opinia nieuwzględniona Plan nie może regulować udziału reprezentacji miasta i Urzędu Miejskiego w marszu równości. Udział w takim wydarzeniu jest indywidualną decyzją każdej osoby.
2	Dotyczy punktu 1 ("Przygotowanie publikacji skierowanej do nauczycielek i nauczycieli i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą	Opinia uwzględniona

	nt. standardów edukacji włączającej i na rzecz różnorodności.”): publikacja może być również skierowana do rodziców.	
3	Dopisać działanie dotyczące rozwoju współpracy Miasta i Żywej Biblioteki: dużo częściej, a także w innych przestrzeniach.	Opinia uwzględniona
4	Warto rozwijać zaangażowanie społeczne (szczególnie konsultacje społeczne) również u osób młodszych i w średnim wieku.	Opinia uwzględniona
5	Warto pokazywać zaangażowanie się w partycypację społeczną jako powód do dumy – jako coś, co buduje prestiż.	Opinia uwzględniona
6	Należy prowadzić mentoring aktywności osób starszych (zawodowej i innej).	Opinia uwzględniona
7	Ważna jest komunikacja międzypokoleniowa, by różne pokolenia uczyły się od siebie.	Opinia uwzględniona
8	Mapowanie wszystkiego, co Miasto robi w obszarze polityki	Opinia uwzględniona

	równościowej.	
9	Zwiększenie dostępności toalet publicznych, środków higieny osobistej dla dziewcząt w szkołach oraz pokojów do karmienia z przewijakiem – gdyż zwiększa to higienę miasta oraz zmniejsza ryzyko poniżenia u osób, które w przeciwnym wypadku musiałyby załatwiać potrzeby "pod krzaczkiem" lub chodzić w brudnej podpasce w szkole. W przypadku toalet publicznych lepiej sprawdzają się takie z tradycyjnym zamknięciem, niż nowoczesne z elektronicznym automatycznym zamkiem do których niektóre osoby boją się wchodzić z obawy przed zatrzaśnięciem lub nawet nie umieją ich otworzyć.	Opinia uwzględniona
10	Myślę, że same broszurki dla nauczycieli nie wystarczą. To będzie kolejna kserówka, która nic nie zmieni. Potrzebne są długofalowe działania, zmiana sposobu myślenia na myślenia porozumienia bez przemocy.	Opinia uwzględniona

	Przydałaby się też kampania, która mówi o tym, że mężczyźni też są często ofiarami molestowania oraz przemocy domowej. Ten temat jest owiany ogromnym tabu. I mówienie o tym, że żarty na temat tego, że kolega z pracy to chyba potrafi skręcić regał albo komentarze do jego mięśni to, to samo, co mówienie koleżankom, że ona jako kobieta to chyba umie myć podłogi i komentarze na temat jej piersi... Jakoś często o tym szacunku do mężczyzn zapominamy. Z nich możemy się śmiać, ale w drugą stronę nie chcemy. A, no i zastanawiam się nad tym od dawna, dlaczego częściej mogę zobaczyć dwie dziewczyny idące za rękę, a dwóch facetów nie. I wydaje mi się, że mężczyźni nieheteronormatywni są gorzej traktowani niż kobiety. Podobnie z osobami trans. Odczarujcie proszę ten temat.	
11	Fajnie, jakby tak szeroko zakrojona akcja obejmowała także osoby	Opinia uwzględniona

	niebinaarne.	
--	--------------	--

Opinie ogólne

l.p.	Treść opinii	Odpowiedź Pełnomocniczki Prezydenta Wrocławia ds. równego traktowania
1	W planie brakuje powiązania z innymi dokumentami strategicznymi. Będzie przygotowywana Polityka Integracyjna, jest też Program Współpracy Gmina – NGO. Niebawem powstanie też nowa Strategia Rozwoju Wrocławia. Te wszystkie dokumenty powinny się nawzajem widzieć – zarówno na poziomie deklaracji, jak i konkretnych procedur działania.	Opinia uwzględniona Plan jest sprawdzony przez Biuro Strategii Miasta pod kątem spójności i zgodności z innymi dokumentami strategicznymi miasta.
2	Jaka jest przyjęta przez Państwa robocza definicja stereotypu? Kto będzie decydował, w oparciu o jakie wskaźniki i na podstawie czego, co jest stereotypem? Podstawowe pojęcia stosowane w planie powinny być wyjaśnione, doprecyzowane. 2. Czy opinie zaklasyfikowane jako stereotypowe będą objęte	Wyjaśnienie Pojęcia stereotypu, dyskryminacji oraz jej form zajmują stabilną pozycję w naukach społecznych i psychologii społecznej i do tych tradycji odnoszą się zarówno Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym, jak i niniejszy Plan. Plan jest dokumentem ogólnym, czyli

sankcjami? Jeśli tak, jakimi sankcjami i według jakich procedur? 3. Czy twórcy dokumentu uznają prymat zasady wolności myśli i słowa, także w odniesieniu do stwierdzeń, które mogą zostać zakwalifikowane jako stereotypowe? 4. Co jest rozumiane przez „różnorodne formy dyskryminacji”? To sformułowanie nic nie mówiące, może oznaczać cokolwiek. Podstawowe pojęcia stosowane w planie powinny być wyjaśnione, doprecyzowane. 5. Dokument nie precyzuje, nie wyjaśnia, co oznacza pojęcie „języka włączającego, równościowego.” Jaka jest przyjęta przez Państwo robocza definicja „języka włączającego, równościowego”? Kto ją ułożył? Dlaczego zdecydowano się na stosowanie tej definicji języka włączającego, i kto o tym zdecydował? Kto i na podstawie jakich wskaźników będzie monitorował używanie „języka	określającym ogólne kierunki działań i priorytety, wszelkie szczegóły (w tym metodologiczne, pojęciowe, związane z raportowaniem) będą wyjaśnione na etapie realizacji konkretnych działań.
---	--

	włączającego, równościowego”? Plan powinien zawierać jasne definicje pojęć, którymi operuje.	
3	Zbyt mała promocja konsultacji i działań z zakresu planu równościowego.	Wyjaśnienie Obecne konsultacje były promowane w lokalnych mediach, portalach miejskich, mediach społecznościowych czy przez nośniki MPK, także plakaty. Konkretnie działania będą promowane na etapie ich realizacji.
4	Najpotrzebniejsze jest faktyczne promowanie równości i podjęcie działań równościowych. Pierwsze wrażenie po lekturze planu jest takie, że działania skierowane są głównie w stronę kobiet, a nie równościowo w stronę kobiet i mężczyzn.	Opinia nieuwzględniona Głównym celem Planu są działania na rzecz równości płci w życiu lokalnym. W niektórych obszarach czy tematach wymagane są działania skierowane do kobiet (np. w zakresie reprezentacji w życiu publicznym), w innych do mężczyzn (np. promocja świadczeń związanych z rodzicielstwem, w tym urlopu rodzicielskiego). Znaczna część działań skierowana jest do ogółu społeczeństwa i ma na celu podnoszenie świadomości w

		zakresie równości płci, społeczeństwa otwartego na różnorodność i włączającego.
5	Do dodania po spotkaniu: • Resqul – dla szkół: https://swps.pl/nauka-i-badania/nasze-dzialania/badania-i-wdrozenia/32262-aplikacja-resql-narzedzie-do-zwalczania-przemocy-projekt, • “Pokolenie Zmiany” Justyna Suchecka – książka wspomniana na spotkaniu • SWPS Innowacje i wsparcie miast w badaniach i działaniu: https://swps.pl/centrum-prasowe/informacje-prasowe/34876-diagnoza-spoeczna-dzielnicy-wawer-swps-innowacje, • kampania społeczna o formułowaniu stereotypów (okolice 5–7 roku życia!) w oparciu o badanie: https://www.youtube.com/watch?v=G3Aweo-74kY To tu zaczyna się równość, nie tylko w korporacji – tam też jest	Dziękujemy za dodatkowe inspiracje

	sporo do zrobienia, ale jeśli ma być to zmiana systemowa, to trzeba zacząć oddolnie i bardzo wcześnie.	
6	Myślę, że można się skonsultować też z ośrodkiem badawczym. Fajnie byłoby mieć plan ewaluacji już teraz i cele minimalne do osiągnięcia oraz monitorowanie na koniec 2024, w trakcie 2025 i na koniec 2026.	Opinia uwzględniona Plan i poszczególne działania będą podlegały raportowaniu i ewaluacji.
7	Większe wykorzystanie mikrograntów oraz budżetów obywatelskich w projektach zwiększających inkluzywność i równość.	Opinia częściowo uwzględniona Mikrogranty oraz projekty w budżecie obywatelskim są zgłaszane oddolnie przez mieszkanki i mieszkańców miasta. Plan nie może ingerować w te oddolne propozycje. Natomiast możliwe jest wypracowania ogólnych standardów równościowych i włączających do spełnienia w projektach finansowanych przez miasto. Wypracowanie takich standardów jest jednym z celów Planu.
8	Kwestie równości reguluje Konstytucja RP, dlatego	Wyjaśnienie Konstytucja RP jest aktem

	dokument ten jest zbędny.	prawnym, Plan jest dokumentem strategicznym, czyli definiującym działania zbliżające nas do osiągnięcia m.in. konstytucyjnej równości płci.
9	Po co konsultować dokumenty, które nie są częścią polskiego systemu prawnego? Komu lub czemu to ma służyć?	Wyjaśnienie Konsultacjom nie podlegało w tym przypadku prawo, a dokument strategiczny, który będzie realizowany przez samorząd lokalny. Dokument ten nie tylko nie stoi w sprzeczności z polskim prawem, wręcz jest zachętą do lepszego przestrzegania prawa w zakresie równości płci czy niedyskryminacji. Działania na rzecz równości płci mogą podejmować także samorządy lokalne i ma to spore uzasadnienie w tym, że są bliżej mieszkanki i mieszkańców niż organy państwowe.

PODSUMOWANIE

Konkluzje

Konsultacje społeczne dotyczące Równościowego planu działania Wrocławia miały przede wszystkim na celu **poznanie opinii wrocławian i wrocławianek na temat tego dokumentu**. W spotkaniach konsultacyjnych udział wzięło łącznie **16** osób, poprzez formularz opinii wypowiedziało się **15** osób. Niska frekwencja wskazuje, że ta tematyka potrzebuje więcej wyjaśniania i uświadamiania jej znaczenia dla mieszkanki i mieszkańców.

Jednym z wątków, które pojawiły się podczas konsultacji społecznych było szeroko pojęte **zdrowie psychiczne** oraz **przeciwdziałanie jakimkolwiek przejawom przemocy i agresji**. Szczególnie istotne wśród dzieci i nastolatków, ponieważ z wielu źródeł docierają sygnały, że jest to ogromny problem w szkole i poza nią. Wybrzmiało również, że dyskryminacji czy negatywnych zjawisk doświadczają wszyscy, bez względu na płeć, orientację seksualną czy zainteresowania, jednakże każda z grup potrzebuje innego rodzaju wsparcia, dedykowanego pod konkretne potrzeby.

Istotną kwestią dla uczestników i uczestniczek była również **edukacja**, wielopoziomowa i dostępna dla jak najbardziej szerokiego grona odbiorców. Podkreślono jednocześnie, że powinna mieć również wymiar praktyczny, który jest często pomijany. Zaproponowano również, aby dla lepszego efektu i wiarygodności, edukacja prowadzona była przez osoby, które doświadczyły zjawisk, o których mówią, by mogły opowiedzieć o swoich doświadczeniach i wskazać rozwiązania. W przypadku młodzieży, mogłyby być to osoby zbliżone do nich wiekiem. Prowadzenie tego rodzaju zajęć przez osoby spoza szkoły,

miejsca pracy itd. według uczestników i uczestniczek konsultacji miałyby pozytywny skutek.

Co się zmieniło dzięki konsultacjom?

Na **78** zanotowanych opinii, 13 zostało wyjaśnionych, bo były poza zakresem samego Planu Równościowego. Wśród pozostałych **4 na 5 opinii zostało uwzględnionych** (jedynie dwóch spośród nich zostało częściowo uwzględnionych). To oznacza, że **86% opinii** proponujących zmiany w przedstawionym Planie miało wpływ na jego kształt.

W rozmowach pojawił się również wątek **różnorodności**, potrzeb **osób zagrożonych wykluczeniem**. Poruszono temat **niedostępnej infrastruktury** publicznej, braku **reprezentacji płci** wśród prelegentów na wielu wydarzeniach miejskich, **dysproporcjach** w zatrudnieniu oraz potrzebie rozszerzenia oferty miejskiej dotyczącej **wsparcia** m.in. **psychicznego** dla mieszkańców i mieszanek miasta. Nie uwzględniono opinii, które bezpośrednio nie dotyczą konsultowanego dokumentu (były poza zakresem konsultacji) lub rozwiązania w nich postulowane leżą poza kompetencjami pełnomocniczki (takie jak np. zwiększenie reprezentacji władz miasta i Urzędu Miejskiego Wrocławia w marszu równości, zmiana regulaminu konkursu organizowanego przez Wrocławską Radę Kobiet, waloryzacji stawek opłat za usługi opiekuńcze MOPS).

Wszystkie postulaty i zebrane opinie **zostaną przeanalizowane** pod kątem możliwości włączenia ich do Równościowego Planu Działania. Uchwalenie dokumentu planowane jest na wrzesień 2024 r.

Refleksja inicjatorów konsultacji

Jesteśmy zadowolone z przebiegu spotkań konsultacyjnych. Osoby uczestniczące wniosły **różnorodne perspektywy** i spojrzenia na niektóre

tematy. Udało się to m.in. dzięki temu, że w spotkaniach uczestniczyły osoby zróżnicowane społecznie.

Cieszy nas, że temat przyciągnął i zachęcił **mężczyzn** do wzięcia aktywnego udziału w różnych formach konsultacji (tematem równości płci zazwyczaj zajmują się kobiety). Cieszy nas również różnorodność związana z **wiekami** – na konsultacjach pojawiły się osoby w różnym wieku, w tym osoby młode (chodzące do szkoły) i studiujące. Perspektywa osób **młodych** była tu szczególnie cenna, ponieważ pewna część działań zawartych w Planie będzie skierowana właśnie do społeczności uczniowskiej. Dyskusje były merytoryczne i bardzo często pogłębiały spojrzenie na proponowane działania.

Dzięki konsultacjom udało się precyzyjniej opisać działania zawarte w Planie. Szczególna uważność była skierowana na język, w jakim został ostatecznie napisany (większa wrażliwość językowa, większa uważność na język równościowy i inkluzywny). Kilka sformułowań, dzięki opiniom osób uczestniczących, zostało sformułowanych bardziej inkluzywnie.

Zaskakujące było, jak szerokie było podejście niektórych osób do tematu **równości płci** i jak bardzo łączyło się z podejściem intersekcyjnym oraz szerszą wizją wrażliwości na potrzeby różnych grup społecznych. Szczególnie dotyczy to tematów związanych z sytuacją i potrzebami osób starszych, migrantów i migrantek, osób w kryzysie zdrowia psychicznego. Oczekiwania wobec Planu wydają się bardzo duże, a znaczna część osób uczestniczących w konsultacjach wniosła sporo strategicznego i kompleksowego spojrzenia na politykę równościową w mieście.

INFORMACJA O REALIZATORACH

Organizator konsultacji: Wydział Partycypacji Społecznej Urzędu Miejskiego Wrocławia

Wsparcie w realizacji: Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich

Inicjator konsultacji: Pełnomocniczka Prezydenta Wrocławia ds. równego traktowania

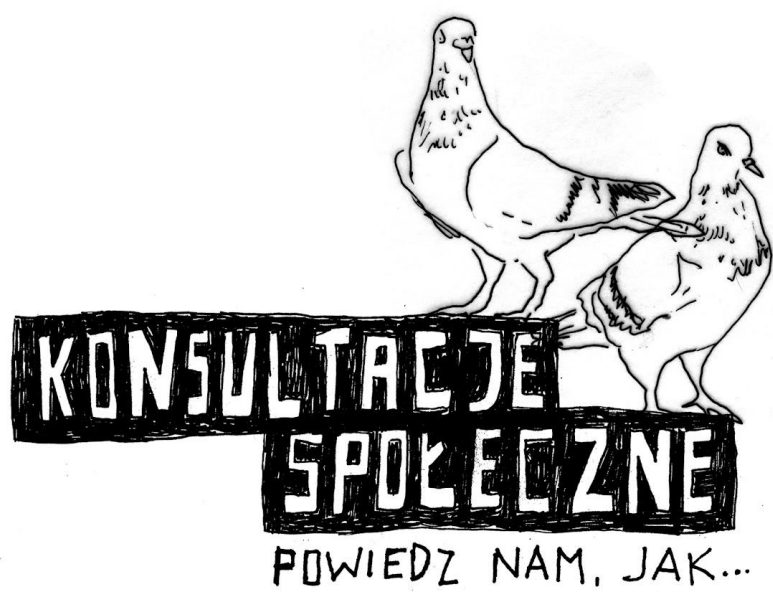
Realizacja: Tadeusz Mincer, Karolina Walko, Ewa Sowińska (Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich)

Opracowanie raportu: Karolina Walko (Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich)

Konsultacje oraz raport przygotowane zostały w ramach zadania publicznego „Wsparcie Procesów Konsultacji Społecznych na terenie Gminy Wrocław w roku 2024” realizowanego przez Fundację na Rzecz Studiów Europejskich, współfinansowanego ze środków Gminy Wrocław.

Wrocław miasto spotkań

Wrocław | lipiec 2024